

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-97(5)/15/JK

Warszawa, 11 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/3/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy J-S Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu od decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Katowicach z dnia 30 października 2015 r. (nr akt sprawy: KD.8361.196.2015/41DEC/15), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) z tytułu naruszenia obowiązku uwidocznienia:

- ceny sprzedaży i ceny jednostkowej w przypadku 14 asortymentów produktów,
- ceny sprzedaży w przypadku jednego asortymentu produktu,

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

Pismem z 30 lipca 2015 r., na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 584), zwanej dalej „*ustawą o swobodzie działalności gospodarczej*”, Śląski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Katowicach, zwany dalej również „*Śląskim WIIH*”, zawiadomił przedsiębiorcę J-S Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu, zwanego dalej również „*stroną*”, o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących uwidaczniania cen w należącej do strony placówce, mieszczącej się w Jaworznie przy ul. Paderewskiego 8a. Przedmiotowe pismo strona odebrała 3 sierpnia 2015 r.

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 17-19 sierpnia 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Śląskiego WIIH, w ww. placówce sprawdzono m.in. prawidłowość informowania o cenach oferowanych do sprzedaży 26 asortymentów produktów nabiałowych i cukierniczych. Ustalono, że w przypadku 15 asortymentów naruszono przepisy o informowaniu o cenach, t.j. w przypadku:

1. herbatników „Krakuski śmietankowe” a` 160 g,
2. ciastek kruchych „Amerykanki” Wedel a` 125 g,

3. pierników Toruńskich a` 120 g,
4. masła „Ekstra Włoszczowskiego” a` 200 g,
5. jogurtu „Jogobella Musli” a` 150 g,
6. jogurtu „Jogobella ananas” a` 450 g,
7. jogurtu „Jogobella wiśnia” a` 450 g,
8. kefiru Zott a` 400 g,
9. jogurtu Zott a` 180 g,
10. kefiru Danone a` 200 g,
11. kefiru Krasnystaw a` 500 g,
12. Bakoma Mozzarella kuleczki a` 200 g,
13. zsiadłego mleka Krasnystaw a` 400 g,
14. jogurtu Włoszczowa a` 400 g,

brak było wywieszek zawierających informacje wskazujące ich nazwy handlowe, ceny, ceny jednostkowe, oraz jednostki miar, do których odnoszą się uwidocznione ceny,

15. maślanki „Mrągowskiej” a` 1 l,

brak było wywieszki zawierającej informacje wskazujące jej nazwę handlową oraz cenę, co zdaniem organu pierwszej instancji naruszało wymagania art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915), zwanej dalej „*ustawą o informowaniu o cenach*”, oraz § 3 ust. 1 i § 8 ust. 1, obowiązującego w trakcie postępowania kontrolnego, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 568), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen*”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 19 sierpnia 2015 r. (nr akt kontroli: KD.8361.196.2015).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 24 września 2015 r., Śląski WIIH poinformował przedsiębiorcę J-S Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, kary pieniężnej z tytułu nieprzestrzegania wymogu uwidaczniania cen oferowanych produktów oraz o przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

W odpowiedzi na powyższe strona przekazała Śląskiemu WIIH pismo z 29 września 2015 r., informując, iż brak cen zakwestionowanych produktów (głównie nabiałowych) był spowodowany tym, że ze względu na ich rodzaj zostały one niezwłocznie po dostawie umieszczone w urządzeniu chłodniczym a pracownicy nie zdążyli umieścić przy nich wywieszek. Ponadto pismem z 8 października 2015 r. strona udzieliła dodatkowych wyjaśnień, wskazując, iż niezwłocznie uzupełniła brakujące ceny na towary. Strona wskazała również, że w placówce znajduje się sprawdzarka cen, która daje konsumentom możliwość sprawdzenia aktualnej ceny. Ponadto, zdaniem strony, do powstania nieprawidłowości w zakresie uwidaczniania cen towarów przyczyniają się również sami konsumenci, którzy zdejmują etykiety z ceną lub biorą towar i odkładają w innym miejscu. W celu m.in.

sprawdzenia zgodności i prawidłowości oznaczania cen strona korzysta z usług firmy kontrolującej jakość pracy personelu. Strona podkreśliła, że codziennie dokonywanych jest około 300 operacji związanych ze zmianą cen sprzedaży produktów. Dodatkowo strona wskazała, że przy wymierzaniu jej kary organ powinien wziąć pod uwagę fakt, iż jej rentowność z roku na rok maleje.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 30 października 2015 r. (nr akt sprawy: KD.8361.196.2015/41DEC/15), Śląski WIIH wymierzył ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu naruszenia obowiązku uwidaczniania cen towarów.

Pismem z 12 listopada 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji. Uzasadniając odwołanie, strona podniosła, że wymierzona jej kara jest nieadekwatna do stwierdzonych nieprawidłowości. Brak cen dotyczył 0,2% oferty sklepu, wynikająca stąd szkodliwość była zatem znikoma. Z kolei kara wymierzona w wysokości 1.000 zł stanowi 15,7% miesięcznego zysku.

Pismem z 16 grudnia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę J-S Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanej dalej „k.p.a.”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

W obecnym stanie prawnym, w myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. poz. 2121), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen”, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy.

Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce;
- 2) w cenniku;
- 3) w katalogu;
- 4) na obwolicie;

5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu, o czym stanowi § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia.

W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według objętości,
- 2) kilogram lub tonę – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy,
- 3) metr lub metr kwadratowy – dla towarów sprzedawanych według długości lub powierzchni,
- 4) sztukę – dla towarów sprzedawanych na sztuki.

Wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się m.in. do towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży, co wynika z § 7 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad uwidaczniania cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20.000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w placówce należącej do przedsiębiorcy J-S Sp. z o.o. z siedzibą w Sosnowcu, stwierdzono, że 15 asortymentów produktów nie było opatrzonych wywieszkami zawierającymi informacje wymagane na gruncie ww. przepisów o uwidacznianiu cen. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Śląski WIIH wymierzył w drodze decyzji karę pieniężną ww. przedsiębiorcy, to jest podmiotowi, który dopuścił się naruszenia ustawy o informowaniu o cenach.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionuje ustaleń kontroli, nie zgadza się jednak z wysokością wymierzonej jej kary. Strona podniosła, że stwierdzony w trakcie kontroli brak kilkunastu cen spośród ponad siedmiu tysięcy z pewnością nie jest poważnym uchybieniem i nie nosi znamion poważnej szkodliwości czynu. Brak cen w większości przypadków dotyczy momentu, gdy towar wykładany jest na półki, a następnie są drukowane i umieszczane przy nim wywieszki. W ciągu dnia operacja taka dotyczy około 300 pozycji. W ocenie strony, braki cen spowodowane są również „kradzieżami cenówek przez klientów”.

Strona podniosła także, że będzie zmuszona obciążyć wymierzoną karą kierownika sklepu, w związku z czym pozbawiony on będzie ponad połowy miesięcznego wynagrodzenia, co świadczy o nieadekwatności tej kary do skali przewinienia. Ponadto kara

w wysokości 1.000 zł to ponad 15% miesięcznego zysku strony, natomiast brak cen dotyczył tylko 0,2% oferty, zatem szkodliwość jest znikoma.

Odpowiadając na powyższe argumenty strony, Prezes UOKiK wskazuje, że art. 6 ustawy o informowaniu o cenach statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 tej ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których strona dopuściła się nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Wskazać należy też, że to sam przedsiębiorca decyduje o organizacji pracy w przedsiębiorstwach pozostających pod jego kontrolą i za nią odpowiada. Nie ulega wątpliwości, że organizacja ta nie może odbywać się ze szkodą dla konsumenta i w żadnym wypadku nie może stanowić okoliczności łagodzącej dla stwierdzonych w toku kontroli naruszeń prawa.

Przechodząc do kolejnego zarzutu, a mianowicie orzeczenia przez Śląskiego WIIH kary nieadekwatnej do stwierdzonych nieprawidłowości, Prezes UOKiK wskazuje, że zgodnie z art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. UE L 80 z 18.3.1998, s. 27), zwanej dalej „*dyrektywą 98/6/WE*”, kary pieniężne za naruszenie obowiązku informowania konsumentów o cenie oferowanych produktów i usług muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości wymierzanej kary pieniężnej, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, biorą pod uwagę stopień naruszenia obowiązków, dotychczasową działalność przedsiębiorcy oraz wielkość jego obrotów i przychodu. W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK uznał, że Śląski WIIH prawidłowo ocenił poszczególne przesłanki.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, organ pierwszej instancji właściwie uznał, że całkowity brak wywieszek z wymaganymi ustawą o informowaniu o cenach informacjami ma istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumentów, gdyż nie otrzymywali oni żadnej informacji o cenach oferowanych ww. produktów, co uniemożliwiało im dokonanie wyboru produktu w oparciu o to kryterium.

Biorąc pod uwagę dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku, Śląski WIIH wziął pod uwagę, że naruszenie obowiązków wynikających z przepisów o informowaniu o cenach stwierdzono u strony po raz pierwszy.

Wielkość przychodu – zgodnie z oświadczeniem strony z dnia 8 października 2015 r. zalicza się ona do średnich przedsiębiorców (art. 106 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa UOKiK, kara pieniężna w wysokości 1.000 zł jest proporcjonalna do osiągniętego obrotu oraz rozmiaru stwierdzonych nieprawidłowości. W tym miejscu wskazać należy, że nie zasługuje na uwzględnienie argument strony, iż brak cen dotyczył jedynie 15 asortymentów produktów. Jak wynika z ze zgromadzonego materiału dowodowego w toku kontroli sprawdzono 26 asortymentów produktów nabiałowych i cukierniczych (a nie całość oferty placówki), w związku z czym brak informacji o cenach dotyczył niemal 60% oferty z tej kategorii produktów.

Prezes UOKiK wskazuje ponadto, że celem regulacji w zakresie informowania o cenach jest poprawa ochrony konsumenta oraz zdrowa konkurencja między przedsiębiorcami (motyw 1 dyrektywy 98/6/WE). W związku z powyższym, w toku postępowania w sprawach dotyczących nałożenia kary pieniężnej, powinny być uwzględniane te podstawowe założenia a nie koszty prowadzenia działalności gospodarczej czy koszty ponoszone przez pracowników przedsiębiorcy. Analiza bieżącej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorcy wykracza poza ramy i cele ustawy, poza tym wiązałaby się każdorazowo z koniecznością przeprowadzenia analizy finansowej całego przedsiębiorstwa, obejmującej nie tylko koszty produkcji sprzedawanych towarów, ale także koszty amortyzacji urządzeń czy wynagrodzenia pracowników (por. wyrok NSA z 23 maja 2012, II GSK 684/11). Sytuacja ekonomiczna przedsiębiorcy ani koszty działalności gospodarczej nie są ustawowymi kryteriami ustalania wysokości kary pieniężnej.

Jak wskazano wyżej, kara pieniężna powinna odpowiadać także wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, tj. być skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (art. 8 dyrektywy 98/6/WE). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy, ale nie eliminować go rynku. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości (tak WSA w Warszawie w wyroku z 7 września 2012 r., VI SA/Wa 918/12 odnosząc się do podobnych przesłanek istniejących w unijnym prawie żywnościowym). Wymierzona kara powinna być proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary lub usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen i cen jednostkowych, jak również kara powinna być możliwie najmniej

uciążliwa. Wszystkie te cele kary winny być łącznie uwzględniane, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. J-S Sp. z o.o.
ul. Bema 7
41-200 Sosnowiec
2. Śląski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Katowicach
3. a/a